

[Udeudvalget.]

beklagelig kendsgerning, at vor samlede bistand i forhold til andre europæiske lande er yderst beskednen især sammenlignet med de tidligere kolonimagters, men tillige — regnet pr. indbygger — ligger væsentligt under Sverige og noget under Norge.

De Forenede Nationers generalforsamling har allerede for flere år siden opfordret industrilandene til at bestræbe sig på årligt at yde mindst 1 pct. af nationalindkomsten som bistand til udviklingslandene. Fra dansk side har vi stemt for denne henstilling. Under De Forenede Nationers handels- og udviklingskonference i Genève i foråret 1964 blev der på baggrund af det meget store betalingsbalanceunderskud, som udviklingslandene efter de foretagne beregninger forventes at ville få, såfremt de skal nå op på den vækstrate på 5 pct., der er fastsat for FN's udviklingstiar, på ny vedtaget en indtrængende henstilling om, at hvert enkelt industrialiseret land skulle bestræbe sig på at forhøje den årlige hjælpelydelse til udviklingslandene, således at denne kom op på 1 pct. af nationalindtægten. Det vil for Danmarks vedkommende sige ca. 500 mill. kr.

De erfaringer, der er høstet, siden loven blev vedtaget for 2 $\frac{1}{2}$ år siden, viser, at den bilaterale tekniske bistand kun kan forøges i relativt langsomt tempo. Forberedelserne til og forhandlingerne med modtagerlandene om bistandsprojekter er meget tidkrævende. Efter en forsigtig start har det sidste år imidlertid vist en stigende interesse hos udviklingslandene for at opnå langfristede statslån på lempelige vilkår i Danmark med henblik på indkøb af dansk industrielt udstyr. Der er ingen tvivl om, at denne lånemulighed har bidraget meget væsentligt til at gøre det klart for de interesserede udviklingslande, at Danmark ikke længere blot er et landbrugsland, men besidder en konkurrencedygtig industri, der kan levere meget af det udstyr, udviklingslandene har brug for og i de kommende årtier vil få stadigt stigende behov for, efterhånden som virkningerne af den tekniske bistand gør sig gældende.

Men dette behov kan langtfra tilfredsstilles, såfremt udviklingslandene skal forlade sig på deres egen valutaindtjening. Langfristede kreditter og lån samt private

investeringer må i stigende omfang — i alt fald i det første tiår — til for at dække differencen mellem valutaindtjening og de krav på import og industrielt udstyr, som sunde investeringsprogrammer i udviklingslandene vil rejse. Medmindre Danmark på samme måde som andre lande med højt levestandard fortsat får mulighed for at yde sådanne lån til udviklingslandene, må det befrygtes, at dansk industri vil blive udelukket fra at vinde indpas på eller fortrængt fra markederne i mange udviklingslande.

Når jeg har stillet forslag om en så betydelig forhøjelse af beløbet, er det imidlertid ikke udelukkende ud fra betragtninger om udviklingslandenes rimelige behov og en passende placering af Danmark i den vestlige verdens samlede bistandsindsats. De låneaftaler, der er eller vil blive afsluttet under den hidtidige bemyndigelse, har omfattet lån på 10-20 mill. kr. hver. For de større udviklingslande er dette kun beskedne beløb, som derfor let kommer til at kræve uforholdsmæssig megen administration. Af endnu større betydning er dog nok, at udviklingslandene i stigende grad ønsker fuldt færdige industrianlæg leveret, og sådanne vil ofte koste langt mere end de nævnte beløb. Da vi vanskeligt kan begrænse vor lånevirkksomhed til et eller et par lande, og da det er ønskeligt, at det størst mulige antal danske industrier kan få andel i leverancerne under låneaftalerne, anser jeg det for vigtigt — også for dansk industris fremtidige muligheder — at vi får adgang til at tilbyde lån af en noget anden størrelsesorden end hidtil.

Jeg vil gerne tilføje, at lånebeløbene ikke trækkes straks efter, at en låneaftale er afsluttet. Der kan gå endog meget lang tid, før modtagerlandet har truffet de fornødne beslutninger angående lånenes anvendelse og kontraktforhandlinger mellem importør og eksportør er afsluttet. Virkningerne på den danske økonomiske situation — der under alle omstændigheder vil være små — af den foreslåede udvidelse af udlånsmuligheden vil således blive strakt over en årrække. Nogen nævneværdig indflydelse på den økonomiske situation inden for de første år vil forslaget derfor ikke kunne få.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til det høje tings hurtige og velvillige behandling.